

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2025-2028 päivitys vuodelle 2026

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 11.12.2025 § 66
8169/11.06.00/2024

Valmistelijat / lisätiedot:
ympäristöterveyspäällikkö Tarja Hartikainen
puh. 044 718 2272
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

ympäristöjohtaja Tanja Ahonen

Ympäristö- ja rakennuslautakunta hyväksyy ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2025–2028 päivityksen vuodelle 2026.

Päätös

Merkittiin, että vs. vastaava eläinlääkäri, kunnaneläinlääkäri Joni Pulliainen liittyi kokoukseen asiakohdan käsittelyn alkaessa.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän päätösehdotuksen.

Selostus

Ympäristöterveydenhuollolle on hyväksytty valvontasuunnitelma vuosille 2025–2028. Suunnitelmaan päivitetään vuosittain toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, tarkastusmäärät ja projektit. Vuodelle 2026 suunnitelmaan on päivitetty Kuopion kaupungin organisaatiossa ja strategiassa tapahtuneet uudistukset sekä ohjaavissa viranomaisissa tapahtuneet uudistukset. Aluehallintovirastoista elintarvikevalvonnan ohjaus siirtyy Ruokavirastoon. Terveystensuojelun ja tupakkalainsäädännön ohjaus keskitetään Lupa- ja valvontavirastoon.

Suunnitelmaan on lisätty vuoden 2026 aikana toteutettavat projektit.

- Elintarvikevalvonnassa toteutetaan valvontaprojekti, jossa tarkastuksia kohdistetaan kalastuksen ja kasvintuotannon toimijoihin, joita on Ruokaviraston ohjeen mukaisesti valvottava säännöllisesti. Lisäksi päivitetään valvontakohderekisterin tietoja ja selvitetään kananmunien ja muiden linnun munien tuotantoon liittyvät valvontakäytännöt eläinlääkintähuollon kanssa.
- Terveystensuojelussa toteutetaan vuosittain kesäisin lämpöolosuhteisiin liittyviä mittaushankkeita. Kesällä 2026 mitataan olosuhteita ympäri vuorokauden palveluasumisessa.

Projekteihin sisältyvien mittausten, tarkastusten ja valvontakohderekisterin tietojen päivitys edellyttää lisäresursseja (määräaikaista kesätyöntekijöitä ja harjoittelijoita). Myös uimarantojen

säännöllisen valvonnan toteutuminen sekä tupakan myyntilupien valvonta edellyttävät kesätyöntekijöiden ja harjoittelijoiden palkkaamista.

Taulukko 1. Suunnitellut tarkastusmäärät

Tarkastuksen peruste	2025	2026
Elintarvikevalvonta	508	519
Terveystarkastuslain suunnitelmalliset tarkastukset	149	220
Terveystarkastuslain tarkastusten selvittäminen (kokemukseen perustuva arvio)	200	200
Tupakkalain + lääkelain suunnitelmallinen valvonta (tupakointikiellot ja vähittäismyynti)	58 +12	43 +19
Yhteensä	927	1001

Ympäristöterveydenhuollon yksikössä tehdään vuosittain noin tuhat tarkastusta. Valvontasuunnitelman liitteenä on kohdetyyppikohtainen tarkastusluettelo lakikohtaisesti. Ruokamyrkytysten ja terveystarkastusten selvittämiset ja tarkastamiset priorisoidaan.

Taulukko 2. Tiimirakenne

Elintarvikevalvonta	elintarviketarkastaja + 5 ympäristöterveystarkastajaa elintarvikelainsäädäntö
Huoneistotarkastus	3 ympäristöterveystarkastajaa terveydensuojelu: asumisterveys ja olosuhdevalvonta
Vesitarkastus	3 ympäristöterveystarkastajaa terveydensuojelu: talous- ja uimavesivalvonta tupakkalainsäädännön valvonta

Taulukko 3. Ympäristöterveydenhuollon resurssit

Tehtävä	Käytettävissä oleva htv
Elintarvikevalvonta	5,50
Terveystarkastus	4,80 (+näytteenottoon ostopalveluna 1 htv)
Tupakkavalvonta	0,5
Johto ja tukipalvelut	2
Eläinlääkäripalvelut	Siilinjärvi 9,82 htv eläinlääkäriä Tervo: 0,5 praktikko eläinlääkäriä Savon Murre: noin 15 eläinlääkäriä ja 40 eläinten hoitajaa
Yhteensä	12,8 + eläinlääkintähuolto ostopalveluna

Tietoperusteisessa valvonnassa valvontaresurssit suunnataan korkean riskin kohteisiin ja valvonnassa priorisoidaan valvonnan kohdekattavuus. Kuopio osallistuu valtakunnallisen valvontatietojärjestelmän (Vati) kehittämiseen myös rahoittamalla järjestelmän kehitystyötä. Valvonta tukeutuu Vati-järjestelmästä saatuihin suunnitelmiin ja raportteihin. Yksiköllä on laatujärjestelmä, johon on koottu omia toimintaohjeita. Henkilöstöllä on vahva osaaminen ja peruskoulutus. Täydennyskoulutukseen osallistutaan säännöllisesti ja sen jatkuvuus pyritään turvaamaan kaikille.

Yhteistyötä tehdään paljon viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa sekä paikallisella että kansallisella tasolla. Yhteistyö on keskeistä myös varautumisessa. Häiriötilannesuunnitelmaa päivitetään aktiivisesti ja valmiusharjoituksiin osallistutaan vuosittain.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosäätö (1.6.2025 lukien) 34 § ympäristö- ja rakennuslautakunnan erityistehtävät ja ratkaisuvallta, kohdat 22-24

Vaikutusten arviointi

Toiminnalla on merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus strategian toteuttamiseen ja yhteisen hyvinvoinnin edistämiseen. Ympäristöterveydenhuolto keskittyy toiminnassaan laajasti terveellisen elinympäristön turvaamiseen ja edistämiseen. Valvonnassa priorisoidaan lasten ja nuorten elinympäristöjen terveellisyys ja terveyshaittaepäilyjen selvittäminen. Vahvistamme kaupungin varautumista ja valmiutta häiriötilanteisiin. Ympäristöterveydenhuollon palvelut ovat saatavilla tasapuolisesti koko Kuopion alueella. Ympäristöterveydenhuollon avulla voidaan saada aikaan merkittäviä kustannussäästöjä havaitsemalla ja poistamalla terveyshaittaa aiheuttavia tekijöitä hyvissä ajoin. Monet epäkohdat aiheuttavat pitkittyessään terveyshaittaa tai vaativat kalliita korjaustoimenpiteitä. Varmistamme rehdin yritystoiminnan ja karsimme valvonnalla terveyshaittaa aiheuttavaa vilpillistä toimintaa. Hankimme osan tarvittavista palveluista hankintalainsäädännön mukaisella kilpailuttamisella.

Liitteet Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2025-2028, päivitys 2026
Valvontasuunnitelman 2026 liitteet 1_2_3_4_5_6_7
Vaikutusten ennakoarviointi, ympäristöterveydenhuollon
valvontasuunnitelman päivitys 2026